

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZUNANJE
IN EVROPSKE ZADEVE

Prešernova cesta 25, 1000 Ljubljana

T: 01 478 2000

F: 01 478 2340, 01 478 2341

E: gp.mzz@gov.si

www.mzz.gov.si

Številka IPP: 5612-20/2024
Ljubljana, 6. 12. 2024
EVA 2024-1811-0011
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE gp.gs@gov.si
ZADEVA: Zakon o ratifikaciji Sporazuma v okviru Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu glede ohranjanja in trajnostne rabe morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi četrtega odstavka 75. člena Zakona o zunanjih zadevah (Uradni list RS, št. 113/03 – uradno prečiščeno besedilo, 20/06 – ZNOMCMO, 76/08, 108/09, 80/10 – ZUTD, 31/15 in 30/18 – ZKZaš) in drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na ... seji ... sprejela naslednji
SKLEP
Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o ratifikaciji Sporazuma v okviru Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu glede ohranjanja in trajnostne rabe morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije, sprejetega v New Yorku 19. junija 2023, in ga predloži državnemu zboru.
Sklep prejmejo:
<ul style="list-style-type: none">– Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve,– Ministrstvo za naravne vire in prostor ter– Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo.
Priloga:
<ul style="list-style-type: none">– predlog zakona z obrazložitvijo
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebi, odgovorni za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
<ul style="list-style-type: none">– dr. Marko Rakovec, generalni direktor Direktorata za mednarodno pravo in zaščito interesov ter glavni pravni svetovalec Ministrstva za zunanje in evropske zadeve in– Dragica Urtelj, vodja po pooblastilu Sektorja za mednarodno pravo Ministrstva za zunanje in evropske zadeve.
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
<ul style="list-style-type: none">– Tanja Fajon, ministrica za zunanje in evropske zadeve,

- Jože Novak, minister za naravne vire in prostor,
- mag. Marko Štucin, državni sekretar na Ministrstvu za zunanje in evropske zadeve,
- dr. Melita Gabrič, državna sekretarka na Ministrstvu za zunanje in evropske zadeve,
- mag. Miran Gajšek, državni sekretar na Ministrstvu za naravne vire in prostor,
- dr. Marko Rakovec, generalni direktor Direktorata za mednarodno pravo in zaščito interesov ter glavni pravni svetovalec Ministrstva za zunanje in evropske zadeve,
- Dragica Urtelj, vodja po pooblastilu Sektorja za mednarodno pravo Ministrstva za zunanje in evropske zadeve,
- Andrej Bibič, vodja Sektorja za biotsko raznovrstnost na Ministrstvu za naravne vire in prostor

5. Kratek povzetek gradiva:

Temeljni namen sporazuma je, da se preko implementacije UNCLOS in z mednarodnim sodelovanjem doseže dolgoročno ohranjanje in trajnostna raba morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije, predvsem v oceanih. Sporazum obravnava predvsem teme in področja morskih genskih virov, vključno z vprašanjem delitve koristi; ukrepov, kot so orodja za upravljanje na posameznih območjih, vključno z zavarovanimi morskimi območji; presoje vplivov na okolje; krepitev zmogljivosti in prenos pomorske tehnologije ter splošnejša medsektorska vprašanja, vključno z načeli, postopki odločanja in reševanja sporov ter odnosom do ostalih instrumentov s področja ohranjanja biotske raznovrstnosti, vključno s finančnim mehanizmom.

Rešitve v sporazumu vodijo v učinkovito zavarovanje ključnih delov oceanov in varovanje biotske raznovrstnosti v oceanih ter k čimprejšnji zaustavitvi upada biotske raznovrstnosti. Prinašajo pravično delitev koristi od izkoriščanja biotske raznovrstnosti ter izvajanje raziskovalnih aktivnosti, zlasti neinvazivnih, brez nepotrebnih omejitev.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja - razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

/

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1		
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
<ul style="list-style-type: none"> - prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, - odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, - obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov. 				
II. Finančne posledice za državni proračun				
Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah				

načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Ratifikacija sporazuma nima neposrednih finančnih posledic. Posredno pa bodo države pogodbenice sporazuma financirale organe sporazuma, ko bodo ti ustanovljeni. Delež prispevka Slovenije je ocenjen na podlagi proračunov podobnih mednarodnih organizacij in iznaša znaša med 10.000 in 25.000 EUR letno, odvisno od števila vseh držav pogodbenic in števila držav pogodbenic z visokim BDP. Finančne posledice za Slovenijo ne bodo nastopile pred uveljavitvijo sporazuma (za začetek veljavnosti je potrebno 60 ratifikacij), predvidoma ne pred letom 2026. Sredstva so načrtovana na postavki MNVP 231297 Članarine in prispevki mednarodnim organizacijam.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
Predlog gradiva ni takšne narave, da bi bila potrebna predhodna objava na spletu.	
<p>(Če je odgovor DA, navedite: Datum objave:</p> <p>V razpravo so bili vključeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nevladne organizacije, - predstavniki zainteresirane javnosti, - predstavniki strokovne javnosti. - <p>Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):</p> <p>Upoštevani so bili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v celoti, - večinoma, - delno, - niso bili upoštevani. <p>Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:</p> <p>Poročilo je bilo дано</p> <p>Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)</p>	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštewane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade	NE
 <p>Marko Štucin DRŽAVNI SEKRETAR</p>	

**ZAKON O RATIFIKACIJI
SPORAZUMA V OKVIRU KONVENCIJE ZDRUŽENIH NARODOV O POMORSKEM
MEDNARODNEM PRAVU GLEDE OHRANJANJA IN TRAJNOSTNE RABE MORSKE
BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI NA OBMOČJIH ZUNAJ NACIONALNE JURISDIKCIJE**

1. člen

Ratificira se Sporazum v okviru Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu glede ohranjanja in trajnostne rabe morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije, sprejet v New Yorku 19. junija 2023.

2. člen

Besedilo sporazuma v slovenskem jeziku je objavljeno v Uradnem listu Evropske unije UL L št. 2024/1831 z dne 19. 7. 2024 (UL L št. 2024/1831 z dne 19. 7. 2024)¹.

3. člen

Za izvajanje sporazuma skrbi ministrstvo, pristojno za ohranjanje narave, v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za varovanje okolja.

4. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije – Mednarodne pogodbe.

¹ Besedilo sporazuma v angleškem, arabskem, francoskem, kitajskem, ruskem in španskem jeziku je na vpogled v Sektorju za mednarodno pravo Ministrstva za zunanje in evropske zadeve.

OBRAZLOŽITEV

Sporazum v okviru Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu glede ohranjanja in trajnostne rabe morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije je bil sprejet v New Yorku 19. junija 2023. Tanja Fajon, ministrica za zunanje in evropske zadeve je sporazum podpisala 20. septembra 2023. Sporazum je doslej podpisalo 105 držav, za podpis pa je na voljo do 20. septembra 2025. Sporazum še ni začel veljati, saj je za začetek njegove veljavnosti potrebnih 60 ratifikacij. Doslej ga je ratificiralo 15 držav. Za države članice Evropske unije in Evropsko unijo je predvideno skupno deponiranje listin o ratifikaciji.

Sporazum obravnava predvsem teme in področja morskih genskih virov, vključno z vprašanjem delitve koristi; ukrepov, kot so orodja za upravljanje na posameznih območjih, vključno z zavarovanimi morskimi območji; presoje vplivov na okolje; krepitev zmogljivosti in prenos pomorske tehnologije ter splošnejša medsektorska vprašanja, vključno z načeli, postopki odločanja in reševanja sporov ter odnosom do ostalih instrumentov zaščite biotske raznovrstnosti, vključno s finančnim mehanizmom.

Sporazum vključuje načela dobrega upravljanja, kot so: varstvo in ohranjanje morskega okolja, mednarodno sodelovanje, uporaba znanstvenega pristopa, ekosistemski pristop, previdnostno načelo, načelo „onesnaževalec plača“ ter trajnostna in pravična raba morskih virov, ter zagotavlja pregleden in odprt postopek odločanja ter odgovornost držav kot varuhinj globalnega morskega okolja.

Rešitve v sporazumu vodijo v učinkovito zavarovanje ključnih delov oceanov in varovanje biotske raznovrstnosti v oceanih ter k čimprejšnji zaustavitvi upada biotske raznovrstnosti. Prinašajo pravično delitev koristi od izkoriščanja biotske raznovrstnosti ter omogočajo izvajanje raziskovalnih aktivnosti, zlasti neinvazivnih, brez nepotrebnih omejitev.

Temeljni namen sporazuma je, da se preko implementacije Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu (UNCLOS) in z mednarodnim sodelovanjem doseže dolgoročno ohranjanje in trajnostna raba morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije. Pri tem so države zavezane k spoštovanju „načela neogrožanja“ (non undermining) obstoječih pravnih instrumentov, okvirov ter relevantnih globalnih, regionalnih in sektorskih organov na tem področju.

Morski genski viri (MGR)

Sporazum v tem delu vsebuje pravila glede raziskovanja in uporabe morskih genskih virov ter delitev morebitnih koristi, pri čemer ne posega v pravila veljavnih ribiških sporazumov.

Območja z upravljavskimi orodji (ABMT) vključno z morskimi zavarovanimi območji (MPA)

Gre za pravila o instrumentih za ustanavljanje varovanih območij na oceanih, ki so posebej pomembni za biotsko raznovrstnost.

Presoja vplivov na okolje (EIA)

Vsebuje pravila za izvajanje presoj vplivov na morsko okolje za aktivnosti, ki lahko škodujejo biotski raznovrstnosti.

Krepitev zmogljivosti in prenos tehnologije

Sporazum v tem delu predvideva ukrepe za krepitev zmogljivosti za njegovo izvajanje zlasti v državah v razvoju ter načine financiranja teh dejavnosti.

Pogodbena telesa in mehanizmi, ki jih predvideva sporazum

Za potrebe izvajanja sporazuma se ustanovi več pogodbenih teles.

Konferenca držav pogodbenic je glavni organ odločanja. Sklicana bo najkasneje leto dni po tem, ko začne sporazum veljati, nato pa se bo sklicevala v rednih intervalih.

Sekretariat bo zagotavljal upravno in logistično podporo, posredoval informacije in olajševal sodelovanje in usklajevanje z drugimi mednarodnimi organizacijami in organi. Sedež sekretariata še ni določen.

Znanstveno-tehnično telo bodo sestavljali strokovnjaki iz različnih geografskih območij z multidisciplinarnimi strokovnimi znanji. Osnovna naloga tega telesa bo strokovno svetovanje konferenci držav pogodbenic. Člane bodo predlagale pogodbenice, izvolila pa jih bo konferenca.

Odbor za spremljanje (skladnosti) izvajanja je telo, ki naj bi spodbujalo implementacijo in pomagalo pri njegovem izvajanju. Pripomoglo naj bi k preglednosti in ne bo imelo pristojnosti izrekanja kazni zaradi neizpolnjevanja obveznosti.

Mehanizem za izmenjavo informacij upravlja sekretariat, gre za centralizirano platformo z odprtim dostopom, prek katere bodo stranke lahko dostopale do podatkov in jih tudi same posredovale.

Finančni mehanizem je sestavljen iz prostovoljnega sklada za udeležbo držav v razvoju na zasedanjih, posebnega sklada in globalnega sklada za okolje.

Sporazum določa financiranje organov sporazuma in predvideva več načinov financiranja sodelovanja držav v razvoju pri njenem izvajanju in ohranjanju morske biodiverzitete. Organi sporazuma se bodo financirali iz rednega proračuna z obveznim prispevkom držav pogodbenic v skladu z lestvico ZN, ki temelji na deležu bruto domačega proizvoda (BDP) posamezne države glede na svetovni bruto proizvod. Stroški organov sporazuma bodo odvisni od velikosti sekretariata, številom zasedanj ipd.; ocenjuje se na do 2 milijona evrov letno. Delež prispevka Slovenije v podobnih proračunih znaša med 10.000 in 25.000 evrov, odvisno od števila vseh držav pogodbenic in števila držav pogodbenic z visokim BDP.

Sporazum ustanavlja še finančni mehanizem, ki je sestavljen iz treh skladov:

1. Prostovoljnega sklada za udeležbo držav v razvoju na zasedanjih;
2. Posebnega sklada;
3. Globalnega sklada za okolje (GEF).

Posebni sklad (2) se bo polnil iz naslednjih virov:

- a) obvezni letni prispevki razvitih držav;
- b) plačila, ki bodo izhajala iz delitve koristi od komercialne uporabe genskih virov;
- c) dodatni prostovoljni prispevki držav in zasebnih subjektov.

Obvezni letni prispevki razvitih držav bodo znašali polovico letnega prispevka države pogodbenice v redni proračun. Finančne posledice za Slovenijo bodo nastopile po ratifikaciji sporazuma na slovenski strani in začetku njegove veljavnosti (za začetek veljavnosti sporazuma je potrebno 60 ratifikacij).

Sporazum v 69. členu sicer omogoča začasno uporabo, vendar ta za Republiko Slovenijo ni predvidena.

Glede na to, da je sporazum mednarodna pogodba, ga v skladu s 75. členom Zakona o zunanjih zadevah (Uradni list RS, št. 113/03 – uradno prečiščeno besedilo, 20/06 – ZNOMCMO, 76/08, 108/09, 80/10 – ZUTD, 31/15 in 30/18 – ZKZaš) ratificira državni zbor z zakonom.

Za izvajanje sporazuma skrbi ministrstvo, pristojno za ohranjanje narave. V delu, ki se nanaša na izvajanje presoje sprejemljivosti na okolje, presojo opravi ministrstvo, pristojno za okolje, z neposredno uporabo relevantnih členov tega sporazuma.

Izvajanje sporazuma ne zahteva izdaje novih ali spremembe veljavnih predpisov.

Sporazum se ne usklajuje s pravnim redom Evropske unije.

